

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
201102411

Vår referanse
2012/00196-4 008

Dato
11.05.2012

Høringssvar – forslag til endringer i tobakkskadeloven

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev av 13.01.2012. Politidirektoratet har fått utsatt høringsfrist til 04.05.2012, og vi beklager at svaret er forsinket.

Departementet foreslår flere tiltak for å begrense ungdoms tilgang til tobakk, utvide de tobakksfrie arenaene i samfunnet og styrke vernet mot passiv røyking. Det viktigste er forslaget om å innføre en kommunal bevillingsordning for salg av tobakk. Denne er til en viss grad basert på den eksisterende bevillingsordning for salg av alkoholholdig drikk, men uten en begrensning i hvilke type utsalgssteder som kan få salgsbevilling og i utgangspunktet uten tidsbegrensning. Departementet foreslår at alle virksomheter som etableres etter innføringstidspunktet for bevillingsordningen eller som ikke selger tobakk før innføringstidspunktet, må søke om bevilling. Videre er det foreslått at virksomheter som allerede selger tobakk, automatisk skal gis bevilling på innføringstidspunktet.

Det foreliggende høringsgrunnlaget er omfattende, og Politidirektoratet har i hovedsak begrenset seg til å gjennomgå departementets høringsnotat.

Krav til vandel

Departementet foreslår at det stilles krav til "uklanderlig vandel" for bevillingshaver og andre med vesentlig innflytelse på virksomheten i forhold til tobakkskadeloven og bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med tobakkskadelovens formål, jf. utkastets § 30.

Det fremgår av høringsnotatets side 32 at "Politiet skal vurdere de ansvarliges vandel. De kan legge vekt på opplysninger i strafferegisteret, men også opplysninger som ikke fremgår der, for eksempel om vedkommende har vært under etterforskning eller har vært mistenkt i saker som ikke er endelig avgjort eller henlagt. For øvrig kan politiet uttale seg om alle forhold som antas å være relevante for saken."

Politidirektoratet viser her til bestemmelsene i den vedtatte politiregisterloven om vandelskontroll og attester, samt forslag til politiregisterforskriften som har vært ute på høring. Vandelskontroll er i politiregisterloven § 2 nr. 12 definert som "bruk av opplysninger for å vurdere om en fysisk eller juridisk person er egnet til en bestemt stilling,

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

virksomhet, aktivitet eller annen funksjon.” Det er videre forutsatt i loven § 36, jf. forskriften § 28-1, at vandelskontroll kun kan skje på tre forskjellige måter: som politiattest, vandelsvurdering, og straffattest. Det er i lovens forarbeider forutsatt at ordningen med skikkethetsvurderinger, med unntak av skikkethetsvurderinger politiet selv foretar i sine egne forvaltningssaker mv., skal avvikles (Ot. prp. nr. 108 (2008–2009) punkt 12.11.4). Det heter videre i Justisdepartementets høringsnotat (side 28) at ”Når både politiregisterloven § 36 første ledd og forskriften § 28-1 gir uttrykk for at vandelskontroll ”bare” kan foregå på den beskrevne måte, innebærer det også at det ikke er adgang til å hjemle andre former for vandelskontroll eller at man legger opp til at politiattester mv inneholder andre opplysninger enn de som er listet opp i § 36. Således vil det for eksempel ikke være adgang til å hjemle skikkethetsvurderinger og det vil heller ikke være adgang til å lovfeste at vandelsvurderingen skal omfatte anmeldelser og henlagte saker.”

Ifølge politiregisterloven § 40 skal det, med mindre annet er særskilt angitt i lov eller i forskrift, utstedes ordinær politiattest, jf. § 40 nr. 2–9. Det heter videre i høringsnotat vedlagt Justisdepartementets høringsbrev av 15.06.2011 om forslag til politiregisterloven (merknader til forskriftsutkastets § 29-1 på side 31) at lovformuleringer om krav til ”ren vandel”, ”tilfredsstillende vandel”, ”plettfri vandel” osv. kun vil hjemle utstedelse av ordinær politiattest.

Politidirektoratet legger etter dette til grunn at det ikke vil være adgang til å fastsette en ordning som foreslått, og at politiets rolle begrenses til å utstede en nærmere definert politiattest.

Opplysnings- og meldeplikt

Det er i utkastets § 37 foreslått bestemmelser om opplysnings- og meldeplikt for politiet med tilsvarende innhold som i alkoholloven § 1-15. Heller ikke her behandler høringsnotatet forholdet til politiregisterloven. Politiregisterloven § 36 første ledd angir rammene for utlevering av opplysninger til offentlige organer i deres interesse. Den nærmere reguleringen av utleveringen er foreslått i forskriften. Begrunnelsen for å hjemle utleveringen i politiregisterloven fremfor i særlovgivningen er det gjort rede for i Ot.prp. nr. 108 (2008-2009) punkt 11.10.6.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Vi har merket oss at det i Helsedirektoratets ”Utredning om bevillingsordning for salg av tobakk” (side 23) påpekes at innføring av en bevillingsordning som den foreslåtte vil kunne føre til økt illegal omsetning av tobakksvarer.

Politiet er ikke særskilt omtalt i høringsnotatets punkt 6 om ”Økonomiske og administrative konsekvenser”. Dette til tross for at politiet ved den foreslåtte ordningen skal løse flere nye oppgaver.

Dette gjelder både forslagene om at kommunen skal innhente uttalelse fra politiet og sende melding til politiet om gitte bevillinger (§ 27), krav til vandel for bevillingshaver og andre med vesentlig innflytelse på virksomheten (§ 30), hjemmel for politiet til å stenge et sted som driver salg av tobakksvarer uten å ha bevilling (§ 33), og opplysnings- og meldeplikt for politiet (§ 37).

Den foreslåtte ordningen vil etter dette potensielt medføre en ikke helt ubetydelig ressursbruk for politiet. Politidirektoratet savner en nærmere tydeliggjøring av hvilken rolle politiet er tiltenkt ved håndheving av loven, samt økonomiske og administrative konsekvenser tilknyttet politiets håndheving. Rogaland politidistrikt anslår at endringsforslaget for dette distriktets vedkommende vil utgjøre mellom 0,5 til 1 årsverk.

Med hilsen

Christian Budsberg Pettersen
avdelingsdirektør

Kristine Langkaas
seksjonssjef

Saksbehandler:
Gunnvor Hovde
Tlf: 23364129

Kopi:
Justis- og
beredskapsdepartementet